

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/162/2022
Identifikačné číslo spisu: 6118376015
Dátum vydania rozhodnutia: 24.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Valentová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:6118376015.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne O. R., T. T., R. XXXX/X, zastúpenej advokátom Mgr. Henrichom Schindlerom, Bratislava, Riazanská 33, proti žalovanej I. R., T. T., P. XX, o určenie dedičského práva, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 9C/89/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 12. januára 2022 sp. zn. 15Co/44/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaná má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo 16. decembra 2020 č. k. 9C/89/2018-177 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že závet spísaný dňa 17. júla 2012 vo forme notárskej zápisnice pod sp. zn. F., NZ XXXXX/XX, NCRIs XXXXX/XX, NCRza XXXX/XX obsahujúci i listinu o odvolaní závetu spísaného formou notárskej zápisnice z 1. júna 2012 pod sp. zn. N XXX/XX, NZ XXXXX/XX, NCRIs XXXXX/XX, NCRza XXXX/XX a listinu o vydedení je neplatný, ako aj určenia, že I. R., rod. E., nar. XX. I. XXXX, bytom P. 20, T. T. určená v závete spísanom dňa 17. júla 2012, nie je výlučnou dedičkou po poručiiteľke R. E., rod. S., nar. X. D. XXXX, zomr. X. I. XXXX v podiele 1/1 (výrok I.). O náhrade trov konania rozhodol tak, že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie zistil, že žalobkyňa je sestrou žalovanej, ich matka bola R. E. (ďalej len „poručiiteľka“), narodená X. D. XXXX, zomrelá dňa X. I. XXXX. V dedičskom konaní po nej bola žalobkyňa odkázaná na podanie žaloby o určenie, že žalovaná nie je výlučnou dedičkou po poručiiteľke v podiele 1/1 a z tohto dôvodu bolo konanie o dedičstvo prerušené v nadväznosti na ustanovenia § 194 ods.1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“ alebo „Civilný mimosporový poriadok“) a § 162 ods.1 písm. a) zákona č. 150/2016 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ alebo „Civilný sporový poriadok“). Žalobkyňa podala žalobu v lehote stanovenej v tomto uznesení. Z odôvodnenia uznesenia v dedičskom

konaní tiež vyplýva, že spor medzi dedičkami, ktorý bol dôvodom prerušenia dedičského konania, vyplynul z tvrdenia žalobkyne, že dôvody vydedenia neboli dané a že z dôvodu „neplatnosti listiny o vydedení a relatívnej neplatnosti závetu žalovanej nepatrí celé dedičstvo, ako aj z dôvodu, že poručiiteľka v čase spisania závetu vzhľadom na jej zdravotný stav si nemusela uvedomovať následky svojho konania, resp. mohla konať v duševnej poruche a v rozpore s dobrými mravmi.

1.2. Poukázal i na to, že žalobkyňa sama z iniciatívy jej právneho zástupcu rozšírila žalobný petít aj o určenie neplatnosti závetu vrátane listiny o vydedení z tých istých dôvodov, ktoré uviedol notár v odôvodnení rozhodnutia o prerušení dedičského konania. Preto súd prvej inštancie vychádzal z obsahu vyjadrení a písomných podaní žalobkyne a hoci žaloba bola spísaná jej právnym zástupcom, považoval prvú časť žalobného petítu za žalobu o určenie sporných právnych skutočností, a to: 1. že nebohá poručiiteľka v čase spisania závetu nebola spôsobilá posúdiť následky svojho konania, prípadne konala v duševnej poruche alebo v rozpore s dobrými mravmi; 2. že dôvody vydedenia uvedené v listine nazvanej Závet zo dňa 17. júla 2012 vo forme notárskej zápisnice neboli dané.

1.3. Prvoinštančný súd v tejto súvislosti tiež uviedol, že k uvedenému zneniu žalobného návrhu dospel preto, že vzhľadom na krátku dobu od účinnosti CSP do rozhodovania notára, v rámci ktorej nebola ustálená prax notárov ani súdov ohľadom znenia určovacieho petítu v súlade s § 194 CMP, by bolo príliš formalistické len na základe týchto dôvodov odoprieť žalobkyni súdnu ochranu, nakoľko žalobný petít o určenie neplatnosti v zmysle § 137 písm. d) CSP by v súvislosti so znením § 194 CMP neobstál.

1.4. Na základe vykonaného dokazovania (najmä listinnými dôkazmi, výsluchom svedkov, ako i znaleckým posudkom MUDr. D. R.) dospel k záveru, že v konaní nebolo preukázané, že by poručiiteľka v čase spisania závetu dňa 17. júla 2012 z dôvodu jej zdravotného stavu si nemohla uvedomovať následky svojho konania v dôsledku duševnej poruchy, pričom k zhoršeniu jej zdravotného stavu došlo až v roku 2017. Zároveň nebolo preukázané, že by závet bol spísaný pod nátlakom.

1.5. Vo vzťahu k druhému dôvodu súd prvej inštancie poukázal na závery, ktoré vyplynuli z dokazovania, keď poručiiteľka žalobkyňu vydedila z dôvodu, že (i) vedie trvalo neusporiadáný život, (ii) o vedenie svojej domácnosti sa nestará a od roku 2005 od nej pravidelne mesačne vyžaduje sumu 160 eur predstavujúcu všetky platby spojené s užívaním jej bytu, ktorú za ňu pravidelne uhrádza rovnako, ako aj nedoplatky za každý rok z dôvodu obavy zo straty nehnuteľnosti (iii) od roku 2010 je nezamestnaná a neprejavuje ani záujem zamestnať sa, (iv) finančné prostriedky, ktorými disponuje, používa iba na najzákladnejšie potraviny a cigarety, pričom fajčí denne 20 ks cigariet a odmieta sa liečiť, (v) zároveň má dlhy, ktoré nie je schopná splácať. Zdôraznil, že k platnému vydedeniu potomka môže dôjsť len za splnenia dôvodov uvedených v § 469a ods. 1 OZ, pričom sa jedná predovšetkým o otázku skutkovú a o posúdenie konkrétnych okolností prípadu. Súdna prax sa zhodla na tom, že dôvod vydedenia musí existovať v čase prejavu vôle o vydedení. V danom prípade bolo nesporné, že uvedený dôvod vydedenia predstavuje dôvod stanovený v § 469a ods. 1 písm. d) zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“ alebo „Občiansky zákonník“), ktorý zákonom nie je bližšie špecifikovaný a na základe ktorého možno v zmysle odbornej literatúry vydediť napríklad takého dediča, ktorý hoci je práceschopný a je odkázaný na zárobkovú činnosť, opustí zamestnanie pre odpor k práci, vedie záhaľčivý spôsob života, alebo sa pravidelne živí páchaním trestnej činnosti, prípadne sa necháva vydržiavať inou osobou a tak vlastne vydáva seba prípadne aj svoju rodinu mravnej skaze.

1.6. Vychádzajúc z dôkazov, a to spisov ohľadom rozvodu manželstva žalobkyne, vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov i z prehľadu zamestnaní, za súčasnej aplikácie § 469a ods. 1 OZ, mal súd prvej inštancie za to, že správanie sa žalobkyne v období rokov 2005 až 2012 nemožno považovať za usporiadáný život, preto konštatoval, že bol daný zákonný dôvod pre vydedenie žalobkyne ako aj intenzita a dĺžka trvania tohto dôvodu, pričom ani po tomto právnom úkone nebolo preukázané, že by došlo k zlepšeniu správania žalobkyne. Žalované úkony poručiiteľky považoval za platné i z hľadiska znenia § 37 ods. 1, § 38 ods. 2 a § 39 OZ.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 12. januára 2022 č. k. 15Co/44/2021-260 potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP (výrok I.) a uložil žalobkyni povinnosť zaplatiť žalovanej náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100% (výrok II.).

2.1. Odvolací súd okrem iného konštatoval, že nezistil v napadnutom rozhodnutí vady, ktoré sú súdu prvej inštancie vytýkané v rámci odvolacieho konania. Z náležite vykonaného dokazovania vyplynuli také

závery, ktoré odôvodňujú zamietnutie žaloby i z dôvodu, že tvrdenia žalobkyne uvedené v žalobe a počas konania sa nepreukázali natoľko presvedčivé, aby mohli spochybníť skutočnosť, že poručiiteľka v čase spisania závetu a listiny o vydedení nebola spôsobilá na tento právny úkon z dôvodu absencie nedostatku vôle a slobody, resp. iných dôvodov upravených v § 37 a 39 OZ. Prvoinštančný súd dal odpoveď na všetky podstatné otázky, ktoré sa vzťahujú k posúdeniu uplatneného nároku žalobkyne, teda jasne a zrozumiteľne odôvodnil v bode 22 a nasledujúcich odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, na základe akých skutočností nebolo možné podanej žalobe vyhovieť, a preto i námietku nedostatku odôvodnenia odvolací súd považoval za nedôvodnú. V tejto súvislosti dal do pozornosti žalobkyne, že ak namietala nedostatok odpovedí na ňou tvrdený špecifický argument, tak súd nemôže dať odpoveď napr. na namietané domnienky bez predloženého dôkazu alebo na negatívne tvrdenie, že mala žalovaná preukázať, že nevybrala finančné prostriedky z účtu, keď takýto dôkaz nie je prípustný.

2.2. Vo vzťahu k námietke o nevysporiadaní sa s otázkou dôvodu zmeny závetu v tak krátkej lehote odvolací súd uviedol, že síce ide o legitímnu otázku, ale nie relevantnú pre správnosť rozhodnutia, preto súd prvej inštancie ani na ňu nemusel dať odpoveď. Pričom podľa názoru odvolacieho súdu neobstoja argumentácia žalobkyne, že existuje pochybnosť, prečo došlo k zmene závetu v krátkom časovom slede. Danú otázku už z dôvodu smrti poručiiteľky nie je možné jednoznačne zistiť a žalobkyňa neposkytla žiaden dôkaz na podporu svojho tvrdenia. Na odstránenie pochybností odvolací súd v podstatnom zdôraznil, že fyzická osoba ako subjekt svojich oprávnení a povinností má právo vylúčiť určité osoby, ktorým síce svedčí zákonný dedičský titul, ale nedisponujú takými vlastnosťami, ktorými by podľa poručiiteľa mali byť obdarení, pričom toto presvedčenie poručiiteľa musí byť kompatibilné s niektorým z dôvodov vydedenia uvedených v § 469a ods. 1 OZ. Vyzdvihol tiež správnosť argumentácie súdu prvej inštancie ohľadne absencie vymedzenia štýlu či spôsobu života, ktorý možno subsumovať pod pojem usporiadaný život v zmysle § 469a ods. 1 písm. d) OZ. Toto ustanovenie môže byť vykladané rôzne podľa toho, aké rozdiely sú medzi ľuďmi v ich názoroch na to, aký spôsob života považujú za štandardný a aké správanie sa už vymyká medziam usporiadaného života. Dané vymedzenie nie je zákonom určené, pričom za rôznych okolností môže poručiiteľ tieto hodnotiť iným spôsobom, prísnejšie či benevolentnejšie, častými prípadmi býva patologická závislosť na alkohole, omamných látkach a hazardných hrách, márnosť, zanedbávanie starostlivosti o deti, zanedbávanie povinnej výživy, opakované výtržnosti, porušovanie povinností spojených s užívaním bytu a pod.

2.3. Podľa odvolacieho súdu argumentáciu žalobkyne k tejto problematike s odkazom na rozhodnutia súdov nemožno spochybníť, zvlášť, ak v danej veci súd vychádzal z konkrétnych okolností daného prípadu, pričom však je potrebné uviesť, že žalobkyňa poskytla len všeobecné závery, ktoré vyplývajú z rozhodovacej praxe súdov, ako aj dostupných odborných publikácií, t. j. išlo len o prepísaný názor bez bližšieho popísania rozhodovanej veci.

2.4. V nadväznosti na námietku žalobkyne týkajúcu sa nesprávneho právneho posúdenia hmotnoprávnej stránky veci a postupu súdu pri hodnotení dôkazov tiež poukázal na to, že myšlienkou zavedenia dôvodu vydedenia podľa § 469a ods. 1 písm. d) OZ do právneho poriadku bolo umožniť, aby mohol poručiiteľ ešte za života odvrátiť situáciu, keď jeho majetok má pripadnúť takému potomkovi ako neopomenuteľného dedičovi, u ktorého je výrazný predpoklad, že si dedičstvo nebude vážiť a ktorý bude chcieť zdedený majetok použiť na vedenie svojho neusporiadaného života. Materiálnou substanciou vydedenia je, okrem všeobecných náležitostí nevyhnutných pre platnosť právneho úkonu, existencia konkrétneho dôvodu vydedenia uvedeného v zákonnej úprave tohto inštitútu. Z jeho samotnej povahy a podstaty vyplýva, že ak správanie potomka naplní niektorý z dôvodov vydedenia taxatívne vymenovaných v zákone, nastupuje možnosť poručiiteľa tohto potomka vydediť, pričom povaha a znaky správania dediča musia byť jednoznačne subsumovateľné pod niektorý z dôvodov vydedenia uvedený v zákone. Uvedenie dôvodov vydedenia je síce podmienkou platnosti vydedenia, zákon však nevyžaduje, aby bol dôvod vydedenia uvedený "výslovné", teda postačí, ak zriaďovateľ správanie potomka vecne, miestne a časovo konkretizuje a špecifikuje tak, aby bolo nespochybniteľné, že toto jeho správanie je subsumovateľné pod niektorý či viaceré dôvody vydedenia. Vzhľadom na skutočnosť, že poručiiteľka sa v súvislosti so spísaním listiny o vydedení obrátila na notára, nie je dôvodné vytýkať nezrozumiteľnosť uvedených dôvodov obsiahnutých v notárskej zápisnici.

2.5. Odvolací súd zdôraznil, že prvoinštančný súd v bode 34 odôvodnenia rozhodnutia presne uviedol obsah dôvodov, pre ktoré došlo k vydedeniu a ktoré obsahuje konkrétne časové vymedzenie a konkrétne dôvody, ktoré sú zrozumiteľné každému nezúčastnenému subjektu. Pre platnosť vydedenia rozhodne nie

je nutné, aby dôvody boli viazané na konkrétne čiastkové udalosti, pretože by išlo o neprijateľný formalizmus, prípadne by to znamenalo neakceptovateľnú požiadavku približujúcou sa svojou povahou k odňatiu zákonného práva poručiťľa vydediť svojho potomka.

2.6. Ďalej dôvodil, že v konaní nebolo preukázané, že by existoval niektorý dôvod, na základe ktorého by nebolo možné považovať právny úkon za platný v zmysle § 34 a nasl. OZ. Zo znaleckého dokazovania nepochybne vyplynulo, že zdravotný stav poručiťľky ju neobmedzoval pri prejave vôle, vedela rozpoznať následky svojho konania, pričom znalec vychádzal z celej zdravotnej dokumentácie a zdravotný stav poručiťľky mu bol známy, riadne sa s ním oboznámil. Ani z iných dôkazov nevyplynulo, práve naopak, že by tu existovali dôvody, ktoré by zakladali neplatnosť právneho úkonu z nedostatku slobody, napr. z dôvodu donútenia. Hoci to žalobkyňa tvrdí, v konaní nepreukázala, že k tomuto právnemu úkonu došlo v dôsledku konania žalovanej. Odvolací súd poukázal, že tento právny úkon bol vykonaný pred notárom, čo oslabuje argument žalobkyne, že by malo dôjsť k vydedeniu z dôvodu donútenia. Išlo o uvážení krok, keď najskôr vyhľadala advokátku, ktorá bola vypočutá ako svedkyňa, a ktorá ju odkázala na notárku. V konaní nebolo ani preukázané, že by poručiťľka nemala dostatok vôle a slobody pri danom právnom úkone. Preto domnienky, ktorými argumentuje žalobkyňa aj v odvolaní, nemôžu zvrátiť závery súdu prvej inštancie, ktoré vyplynuli z dokazovania. Pokiaľ sa žalobkyňa s vypracovaním znaleckým posudkom nestotožnila, na preukázanie svojich tvrdení mala poskytnúť dôkaz o opaku, či ho navrhnuť.

2.7. V súvislosti s návrhom žalobkyne na vykonanie dôkazov prezentovaných až v replike, odvolací súd uviedol, že z obsahu spisu, najmä zápisnice o pojednávaní z 2. decembra 2020 zistil, že návrhy na ďalšie dokazovanie neboli, preto ich v zmysle § 366 CSP v odvolacom konaní nemožno použiť.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolatelia“), ktorá prípustnosť podaného dovolania vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP a z § 421 ods. 1 písm. b) CSP žiadajúc, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň navrhla odložiť právoplatnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, a to s poukazom na dovoláciu argumentáciu a skutočnosť, že v prípade pokračovania dedičského konania na základe právoplatnosti predmetného rozhodnutia by mohlo dôjsť k vzniku nezvratného stavu spočívajúceho v nemožnosti žalobkyne domôcť sa svojho dedičského podielu.

3.1. Porušenie práva na spravodlivý proces dovolateľka založila predovšetkým na tvrdení, že odvolací súd formalisticky odmietol vykonať bez akéhokolvek odôvodnenia jeden z kľúčových dôkazov predstavujúci výpisy z konta pohybu na účte Bytového družstva za obdobie 2010-2014 (neúspešne vyžadované od správcu Bytového družstva súdom prvej inštancie v základnom konaní), ktoré nebolo možné zabezpečiť už skôr a z ktorých vyplýva, že poručiťľka za žalobkyňu do spísania závetu zálohové platby a nedoplatky za byt neuhrádzala, k úhradám týchto platieb došlo len zriedka v roku 2013 a 2014. Mala tiež za to, že sa nijakým spôsobom nevysporiadal s podstatnou skutočnosťou dôležitou pre určenie existencie dôvodov vydedenia, ktorá súvisela so spísaním dvoch záverov v krátkom čase slede, kde nový závet obsahujúci i listinu o vydedení obsahovo odporoval prvotne spísanému, pričom časovo ich delí iba jeden mesiac s tým, že listina o vydedení zahŕňa dôvody, ktoré nie sú krátkodobého charakteru. V dôsledku uvedeného považovala napadnutý rozsudok za nedostatočne odôvodnený svojvoľný a prekvapivý.

3.2. Odvolaciemu súdu dovolateľka vytýkala aj nesprávne právne posúdenie vecí, ktoré videla pri riešení právnej otázky „či dôvody uvedené v listine o vydedení sú dôvodmi, ktoré zakladajú dôvod vydedenia v zmysle § 469a ods. 1, písm. d) Občianskeho zákonníka.“, ktorá podľa dovolateľky ešte nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešená. V podstatnom uviedla, že s poukazom na právne posúdenie súdov nižšej inštancie nebolo v konaní nesporné, že dôvod vydedenia v predmetnej listine o vydedení obsiahnutej v závete zo 17. júla 2012 predstavoval dôvod uvedený v § 469a ods. 1 písm. d) OZ. Práve táto spornosť bola čiastočným predmetom konania, na ktorom spočívala dôvodnosť podanej žaloby. Pričom skutočnosť v nej uvedené neboli takej intenzity, aby zakladali dôvody vydedenia. V tejto súvislosti zdôraznila, že odvolací súd nereflektoval na rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach z 18. júna 2015 sp. zn. 7CoD/12/2014 a Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 21Cdo/190/2010, ktorými dovolateľka poukázala v rámci súdnej praxe na iné skutočnosti zahŕňajúce pojem trvalo neusporiadaný život, ktoré neboli v konaní zistené a z listiny o vydedení ani nevyplývajú.

4. Žalovaná sa vo vyjadrení k dovolaniu nestotožnila s argumentáciou žalobkyne a navrhla, aby dovolací súd podané dovolanie posúdil ako neprípustné.

5. Pokiaľ ide o návrh žalobkyne na odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia, najvyšší súd nezistil splnenie predpokladov pre takéto rozhodnutie (§ 444 ods. 2 CSP), preto v súlade s ustálenou súdnou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie (napr. sp. zn. 4Cdo/144/2019, 4Cdo/108/2019, 9Cdo/72/2020).

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolania treba odmietnuť.

7. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritorným rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

9. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 172/03].

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

12. V danom prípade dovolateľka vyvodila prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý

proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

13. Citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

14. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Inak povedané z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

15. Z obsahu podaného dovolania podľa § 420 písm. f) CSP v podstatnom vyplynulo (bod 3.1.), že žalobkyňa namietala nedostatok odôvodnenia, arbitrárnosť a prekvapivosť napadnutého rozhodnutia, ako aj nevykonanie navrhnutého dôkazu.

16. Dovolací súd v súvislosti s námietkou nedostatkov v odôvodnení dovolaním napadnutého rozhodnutia vo všeobecnosti konštatuje, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich kompletizujúcu jednotu. Rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. V posudzovanom prípade pritom obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Súdmi nižších inštancií v odôvodneniach svojich rozhodnutí podrobne popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, vysvetlili, ako ich skutkové tvrdenia a právne argumenty posúdili, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Myšlienkový postup súdov je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijali. Odvolací súd odôvodnil potvrdzujúci výrok svojho rozhodnutia spôsobom zodpovedajúcim zákonu. Zreteľne uviedol, že nenašiel dôvod, pre ktorý by sa mal odchyliť od záverov súdu prvej inštancie preto, že odvolacia argumentácia žalobkyne nebola opodstatnená a tiež neboli zistené žiadne nedostatky v postupe prvoinštančného súdu, na ktoré by bol odvolací súd povinný ex offio prihliadnuť. Súdmi oboch inštancií dospeli v danom prípade k jednoznačným záverom, že posudzované právne úkony poručiťky sú so zreteľom na § 37 ods. 1, § 38 ods. 2 a § 39 OZ platné, nakoľko v čase ich spísania poručiťkin zdravotný stav ju nijakým spôsobom neobmedzoval v prejave vôle, t. j. netrpela žiadnou duševnou poruchou, prípadne nebola nútená k ich spísaniu (viď body 42 a 48, 49 napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a bod 45 rozsudku súdu prvej inštancie), ako i k tomu, že správanie žalobkyne v období rokov 2005 až 2012 nebolo možné považovať za usporiadaný život, preto bol daný zákonný dôvod pre jej vydedenie v zmysle § 469a ods. 1 písm. d) CSP, ako aj intenzita a dĺžka trvania

tohto dôvodu (viď body 44 až 46 napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, bod 44 rozsudku súdu prvej inštalácie). Taktiež vo vzťahu k dovolacej námietke žalobkyne ohľadom nevysporiadania sa s existenciou okolností, ktoré mohli viesť poručiťku k zmene závetu v krátkom časovom slede sa odvolací súd v bodoch 44 a 49 odôvodnenia napadnutého rozhodnutia s uvedenými argumentami žalobkyne zaoberal a zdôraznil, že nie sú relevantné pre dané konanie, preto súd prvej inštalácie na ne ani nemusel dať odpoveď. Uvedené skutočnosti z dôvodu smrti poručiťky už nie je možné jednoznačne zistiť a žalobkyňa neposkytla žiaden relevantný dôkaz na podporu svojho tvrdenia. Zároveň dovolací súd poukazuje, že odôvodnenie rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Inými slovami, zo strany súdov nižšej inštalácie sa jednalo o postup v súlade so zákonom a postup, pri ktorom nedošlo k vybočeniu zo zákonných či ústavnoprávnych medzí, preto boli námietky dovolateľky vo vzťahu k dôvodom rozsudku odvolacieho súdu a súdu prvej inštalácie irelevantné.

17. K námietke dovolateľky o prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že súdy oboch inštalácií dospeli vo vzťahu k žalobou uplatnenému nároku k rovnakému záveru, pričom ho posudzovali a zamietli podľa tých istých ustanovení Občianskeho zákonníka. Rozhodnutie odvolacieho súdu tak nemohlo byť pre dovolateľku prekvapivé, keďže odvolací súd založil svoje rozhodnutie vo veci na rovnakých právnych záveroch ako súd prvej inštalácie, vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštalácie sa dovolateľka mala možnosť k nim vyjadriť svoje stanovisko, čo aj urobila prostredníctvom podaného odvolania. Na postup odvolacieho súdu v zmysle § 382 CSP, ktorého zmyslom je predchádzať tzv. prekvapivým rozhodnutiam súdov, tak nebol žiaden dôvod.

18. Najvyšší súd nezistil ani opodstatnenosť tvrdenia dovolateľky o arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu odvolacím súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa odvolací súd natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Z napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ale nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojevôľu alebo znamenala aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov popierajúcu ich účel, podstatu a zmysel. Odôvodnenie napadnutého rozsudku dalo jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, akými úvahami sa riadil odvolací súd pri prijímaní záveru o správnosti odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštalácie. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobkyňa sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv.

19. Dovolaťka namieta i nevykonanie ňou predložených dôkazov v odvolacom konaní (výpisy z konta pohybu na účte Bytového družstva za obdobie 2010-2014, podľa dovolateľky neúspešne vyžadované od správcu Bytového družstva už súdom prvej inštalácie v základnom konaní, ktorými výpismi chcela vyvrátiť, že by poručiťka mala za ňu do spisania závetu platiť zálohové platby a nedoplatky za byt, ku ktorým úhradám došlo zo strany poručiťky len zriedka, konkrétne až v roku 2013 a 2014 t. j. po spísaní závetu), nevykonanie ktorého dokazovania odvolací súd odôvodňoval tým, že „Pokiaľ žalobkyňa až v replike navrhuje vykonanie dôkazov, odvolací súd z obsahu spisu, zvlášť zápisnice o pojednávaní zo dňa 2.12.2020 zistil, že návrhy na ďalšie dokazovanie neboli, preto v zmysle § 366 CSP ich v odvolacom konaní nemožno použiť.“(pozri bod 56 napadnutého rozsudku). Dovolaťka síce tvrdila, že v okolnostiach posudzovanej veci bola splnená podmienka uvedená v ustanovení § 366 písm. d) CSP (novoty možno v odvolaní použiť len vtedy, ak ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštalácie), čo odôvodňovala tým, že sám súd prvej inštalácie bol neúspešný pri zabezpečovaní týchto navrhovaných dôkazov, uvedený argument žalobkyne vzhľadom na jeho uplatnenie až v odvolacej replike po uplynutí lehoty na podanie odvolania, keď v odvolaní nebol žalobkyňou ani naznačený, nebol spôsobilý založiť včasný odvolací dôvod, bez zákonnej možnosti sa ním zaoberať a tým potom ani relevantný dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Odvolacie dôvody je odvolateľ povinný uviesť v lehote na podanie odvolania, inak ich už nemôže dopĺňať, rozširovať, či meniť (ibaže by boli splnené podmienky na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania, čo ale nie

je daný prípad). Dovolací súd zároveň zdôrazňuje i zásadu koncentrácie konania, ktorá má dosah aj v tejto situácii, keďže § 365 ods. 3 CSP, v zmysle ktorého odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie je možné meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania, je premietnutím zásady koncentrácie civilného procesu, ktorá znamená, že určité procesné úkony sú koncentrované do uplynutia zákonom určenej lehoty, v prípade odvolania lehotou pätnásť dní. Umožnenie dopĺňania odvolacích dôvodov po uplynutí tejto zákonnej lehoty by bolo v rozpore s princípom hospodárnosti a rýchlosti súdneho konania, no najmä v rozpore s koncepciou odvolacieho konania, ktorá vychádza z tzv. neúplného apelačného systému.

20. Najvyšší súd tiež zdôrazňuje, že z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ riadne (t. j. i včas) uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, pretože ju dovolateľ riadne nepoužil. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

21. V tomto prípade ide totiž o kontradiktórne sporové konanie, v ktorom platí zásada, že práva patria bdelým (*vigilantibus iura scripta sunt*). Ak potom žalobkyňa dovoláciu námietku nenariadenie znaleckého dokazovania neuplatnila v odvolacom konaní - hoci jej bola známa - v rámci ochrany svojich práv, nemôže ju dovolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a *contrario*), lebo inak by fakticky preskúmaval rozsudok súdu prvej inštancie namiesto odvolacieho súdu, ktorý však na to nedostal príležitosť.

22. Z uvedeného možno vyvodiť záver, že dovolateľ môže urobiť spôsobilým predmetom dovolacieho konania len také námietky, ktoré už riadne uplatnil v odvolacom konaní, pokiaľ tak s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu urobiť mohol, a tak poskytol príležitosť odvolaciemu súdu sa k nim vyjadriť.

23. V podstate obdobne postupuje vo svojej činnosti aj ústavný súd, z ktorého judikatúry vyplýva, že ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc a sťažnosť sťažovateľa odmietne (II. ÚS 70/2017).

24. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu nedisponuje zmätočnosťou vadou v zmysle § 420 písm. f) CSP, a teda prípustnosť dovolania žalobkyne z tohto ustanovenia nemožno vyvodiť.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

25. Žalobkyňa vyvodzuje prípustnosť dovolania i z § 421 ods. 1 písm. b) CSP (pozri bod 3.2.). Žalobkyňa namieta odvolacím súdom nesprávne posúdenie otázky, „či dôvody uvedené v listine o vydedení sú dôvodmi, ktoré zakladajú dôvod vydedenia v zmysle § 469a ods. 1, písm. d) Občianskeho zákonníka.“.

26. V dovolaní, prípustnosť ktorého sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, uvedený dôvod prípustnosti dovolania proti rozhodnutiam odvolacieho súdu predpokladá v prvom rade formuláciu právnej otázky a zároveň, že danú právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu preto daná potreba,

aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil.

27. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musí ísť predovšetkým o otázku právnou. Jej riešenie sa bezprostredne odvíja od aplikácie (výkladu, interpretácie) noriem hmotného alebo procesného práva (napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, Civilných procesných kódexov a pod.). Nemôže ísť (len) o otázku skutkovú, teda takú, ktorá sa spravidla spája s tvrdeniami sporových strán a býva predmetom dokazovania.

28. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, 7Cdo/99/2018).

29. Vo vzťahu k nemožnosti posúdenia skutkových otázok je potrebné poukázať tiež na to, že dovolací súd je viazaný skutkovým základom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolací súd v dovolacom konaní nevykonáva dokazovanie, preto ani nemôže prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch oboch inštancií, ani posudzovať správnosť z nich vyvedených skutkových zistení (záverov).

30. K dovolateľkou nastolenej otázke - bezprostredne súvisiacej s interpretáciou trvalého vedenia neusporiadaného života potomka ako dôvodu pre jeho vydedenie podľa ustanovenia § 469a ods. 1 písm. d) Občianskeho zákonníka - odvolací súd poukázal na to, že „... fyzická osoba disponuje počas svojho života tzv. triádou vlastníckych oprávnení, podľa ktorej má právo predmet svojho vlastníctva držať, užívať požívať plody a úžitky vecí, taktiež právo s vecou nakladať. Smrťou fyzickej osoby právo mať práva a povinnosti zaniká. Fyzická osoba ako subjekt svojich oprávnení a povinností má právo vylúčiť určité osoby, ktorým síce svedčí zákonný dedičský titul, ale nedisponujú takými vlastnosťami, ktorými by podľa poručiťľa mali byť obdarení, pričom toto presvedčenie poručiťľa musí byť kompatibilné s niektorým z dôvodov vydedenia uvedených v § 469a ods. 1 OZ. Predpokladá sa, že budúci poručiťľ ako osoba účastná rodinných pomerov a vzťahov, dlhodobo žijúca v konkrétnom rodinnom prostredí, najlepšie pozná situáciu v rodine, vie posúdiť, ako sa k nemu jeho právní nástupcovia, ktorým svedčí zákonný dedičský titul, správajú, či vedú neusporiadaný život za okolností, ktoré by naplnili podmienku trvalosti takéhoto spôsobu života. Ako správne okresný súd uviedol, zákonná úprava nikde nevymedzuje, aký štýl či spôsob života môžeme považovať za život neusporiadaný (§ 469a ods. 1 písm. d) OZ). Toto ustanovenie môže byť vykladané rôzne podľa toho, aké rozdiely sú medzi ľuďmi v ich názoroch na to, aký spôsob života považujú za štandardný a aké správanie sa už vymyká medziam usporiadaného života. Dané vyvezenie nie je zákonom určené, pričom za rôznych okolností môže poručiťľ tieto hodnotiť iným spôsobom, prísnejšie či benevolentnejšie, častými prípadmi býva patologická závislosť na alkohole, omamných látkach a hazardných hrách, márnotratosť, zanedbávanie starostlivosti o deti, zanedbávanie povinnej výživy, opakované výtrznosti, porušovanie povinností spojených s užívaním bytu a pod.“.

31. V rozsahu dovolateľkou nastolenej dovolacej otázky odvolací súd s odkazom na zistenia súdu prvej inštancie formuloval svoje skutkové zistenia na základe (predovšetkým) vyjadrení sporových strán a výpovedí svedkov, ako aj z predložených listinných dokladov. Inak povedané právne významné okolnosti, od ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 CSP), záviseli od skutkového substrátu, ktorého individuálny obsah limitoval aj záver o tom, či došlo zo strany poručiťľa k platnému

vydedeniu žalobkyne na základe zákonnej skutkovej podstaty definovanej v § 469a ods. 1 písm. d/ Občianskeho zákonníka, t. j. pre trvalo vedený neusporiadaný život.

32. Preto (aj) odpoveď na dovolaciu otázku formulovanú žalobkyňou bude vždy závislá od výsledku posúdenia individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach.

33. Ako vychádza z odôvodnení rozhodnutí nižších súdov, súdy na otázku žalobkyne formulovanú v dovolaní odpovedali (kladne), pričom nezistili žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by viedli k inému záveru. Z uvedených dôvodov odpoveď na žalobkyňou nastolenú otázku (či dôvody uvedené v listine o vydedení sú dôvodmi, ktoré zakladajú dôvod vydedenia v zmysle § 469a ods. 1, písm. d) Občianskeho zákonníka) nemožno judikatórne uzavrieť.

34. Je zrejmé, že žalobkyňa v danom prípade vo väzbe na § 421 ods. 1 písm. b) CSP síce argumentuje nesprávnym právnym posúdením, avšak len v tom zmysle, že ak by odvolací súd vyšiel zo správne zisteného skutkového stavu (teda ak by správanie žalobkyne 1 vykazovalo znaky trvale usporiadaného života), nevyhnutne by musel dospieť k odlišnému právnemu posúdeniu, teda k záveru, že listina o vydedení žalobkyne je neplatná a podaná žaloba je dôvodná. Vzhľadom na to, že dovolateľkou takto namietnuté boli skutkové (nie právne) okolnosti, dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne proti rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP prípustné.

35. Pokiaľ dovolateľka danou otázkou vytýkala nižším súdom (i) nepresvedčivosť ich rozhodnutí, (ii) nedostatky v procese dokazovania a hodnotenia vykonaných dôkazov ako i (iii) nesprávne právne posúdenie žaloby tým, že návrhu nevyhoveli, najvyšší súd pripomína, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkov neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014).

36. Ak žalobkyňa cez vymedzenú právnu otázku tvrdila porušenie niektorých z uvedených procesných oprávnení, s týmito sa dovolací súd vysporiadal v rámci namietania zmätočnosti (pozri body 15. až 24).

37. Najvyšší súd z uvedených dôvodov dovolanie žalobkyne ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

38. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

39. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.